

Da se pa ljudem ravno to iz znane strani vedno in vedno sugerira in pravi, je znana reč.

Dotični so grobokopi svobodi in pravicam avstrijskih državljanov, barbari, ki se po svojem barbarstvu odgovarjajočem principu nazadnjaštva vedno borijo proti civilizaciji.

Naš poklic je v državi eminentno civilizatoriškega pomena, zato smo naravni, poklicani čuvaji najdražjih zakladov ki jih imamo v-i državljan, to so temeljni zakoni in šolski zakon; le na podlagi njih je napredek mogoč. Posebno ne dajmo kršiti šolskega zakona, z njim stojimo in pademo in pomislimo, da ga sovražnik napada vedno besneje, ne mirujoč niti trenutek.

V kolikor delamo, v toliko smo in ostanemo!

Pisarna.

LIV.

Vprašanje. 1. Nadučitelj ima pravico do dveh sob. Ali mora eno od teh rabiti za arhiv in pisarno, ako ni za to drugega prostora, ali mora krajni šolski svet poskrbeti za primeren prostor? Mislim, da ni ne s higiennega ne s pravnega stališča utemeljeno, da bi moral šolski vodja privatno sobo odstopiti za uradno uporabo.

2. Kdo naj izvrši šolsko popisovanje od hiše do hiše? Zakon pravi, da so vsi udje kraj. šol. sveta dolžni sodelovati pri šolskem popisovanju, šolski vodja pa se ga lahko udeleži ali pa tudi ne. Vedno je iz pedagoških ozirov želeli, da se ta redno udeležuje šolskega popisovanja. Pri nas je bila navada, da sta šla nadučitelj in načelnik. A novi načelnik je strasten nasprotnik šole in učiteljstva in vsak lahko ve, kako mučno je tri dni s takim človekom biti. Ali se lahko izbere torej tudi kraj. šolski nadzornik namesto načelnika za popisovanje in kdo ima to določiti?

Odgovor. 1. Vaši nazori v tej točki so pravilni. Lokala, ki Vam je po zakonu izročen v privatno porabo, nikakor niste Vi dolžni izročiti v uradno porabo.

2. Šolsko popisovanje se mora izvršiti vsako leto pred začetkom šolskega leta. Dolžnost krajnega šolskega sveta je, da se to šolsko popisovanje izvrši pravočasno. Kateri udje krajnega šolskega sveta izvrše to zakonito dolžnost, je postranska stvar; mi sodimo pa tako, da je celokupna korporacija krajnega šolskega sveta kompetentna odločevati, kateri udje — oziroma kateri ud — naj izvrše šolsko popisovanje. Če je v to določen nadučitelj — bodisi sam bodisi v družbi katerega drugega uda — se temu on ne sme protiviti.

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

Iz Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev. Delegate 24. letošnje glavno skupščino je prijavilo:

XXXII. Učiteljsko društvo za Svetolenarski okraj: 140. gđe. Amalija Hojnik, učiteljica — Sv. Lenart; 141. Alojzij Kristl, učitelj — Sv. Barbara.

Namestnika: gđe. Marija Schweigler, učiteljica — Sv. Barbara; 20. Fran Krajnc, nadučitelj — Sv. Barbara.

XXXIII. Slovensko učiteljsko društvo za kočevski okraj: 142. gđe. Leopoldina Tomšič, učiteljica — Ribnica; 143. Viktor Grčar, učitelj — Ribnica.

Delegatov še ni prijavilo Belokranjsko učiteljsko društvo.

Naveselo snidenje v Radovljici.

Vodstvo „Zaveze“.

Predsednik: L. Jelenc.

Književnost in umetnost.

Zabavna knjižnica za slovensko mladino. Urejuje in izdaja Anton Kosi, učitelj v Središču. XIII. zvezek. V Ljubljani 1907. V zalogi izdajateljevi. Natisnila Kat. tiskarna. Cena 30 h, s poštnino 35 h.

To je naslov 47. strani obsežne brošure, ki ima sledečo vsebino: Pripovedni del in pesmi. Ljubezen do domovine, pesem, zložil Janko Leban; Nena-vaden gost, povest spisal Kompoljski; Slabo plačilo, povest, spisal Mihael Levstik; Pismo Zoraneve Mare iz Dolgevasi; Jagnje in volk, A. K.; Pripovedka o Velikem travniku na Boču, napisal Fran Korir; Otrokovo žalovanje, povest, spisal Janko Leban; Dva brata (legenda iz hrvaščine I. N., Človek in reka, spisal Mihael Levstik; Drevo vsaditi je veliko zaslužno delo, narodna pravljica, Fr. Praprotnik; Pravljica o jabolku, ki ni dovolilo, da bi ga pojedli. Poleg češkega A. K.; Pripovedka o postanku cerkve sv. Roka na Brezju pri Mozirju, zapisal Fr. Praprotnik; Vrabe in papiga, basen iz nemščine Ivo z Brega.

Poučne črtice. Nekoliko o zimskem spanju naših živali. A. K.

Pregovori, izreki in pametnice. Razne stvari. Zrnata kava človeku škoduje. Denar v usta jemati je nevarno! Posteljnjak je najboljši železen. Pik čebel, os in sršenov. Koliko ljudi umrje na dan.

Kratkočasnice. Iz šole. Stalna potreba, kateri več razume? Velik revež,

Glasba. Zarja. A. K.

Zmešana štrena ali kitica zastavic, rebusov, demantov in raznih drugih zabavnih nalog.

Razveza mešane štrene v 12. zv. „Zab. knjiž.“

Kakor razvidno, dokaj in za mladino primerne beriva! Priporočamo najtopleje v posebno za šolarske knjižnice. Jezik, žal ni tako skrbno opiljen, kakor bi želeli, vendar takih hib ni nikjer, da bi posebno motile.

Kar bi utegnilo marsikaterega učitelja neprijetno dirniti, je faktum, da se knjižica ni tiskala v učiteljski, nego v katoliški tiskarni.

Tudi pisec teh vrstic je izrekel svoje začudenje glede tega g. Kosiju samemu, na kar je prejel sledeči odgovor:

Med 2000 naročniki imam kvečjemu kakih 150 učiteljev, oziroma šol, vsi drugi so neučitelji — mladinojubi raznih stanov. Po nekaterih krajih niso ne učiteljske ne farne knjižnice naročene na „Zab. knj.“, pač pa zasebniki t. j. starši otrok. To dejstvo moram vpoštovati in po tem svoje ravnanje glede tiskarne vravnati. Ako ima namreč „Mladinska knjižnica“, ki je prava last učiteljstva, samo 300 naročnikov, kaj šele moja, najsi bi se tiskala tudi v domačem zavodu!

Muzikalna svoja delca, katerim so odjemniki kolegi, bom dal vse v „Učiteljski tiskarni“ tiskati in tako, mislim, je prav. —

Premišljevanja vredne besede, ki so glasne o pomini vsemu slovenskemu učiteljstvu, da se vendar zgane, da se razširijo dobre slovenski mladini namenjene knjige med naše otroke! Dixi!

Aliquis.

„Aus einer kleinen Garnison“. Ta senzacionalni roman častnika Bilseja izide tudi v slovenskem prevodu. Dovoljenje za prevod je dobil naš tovariš Janko Leban. Kakor znano, je Bilse v tem romanu z mojstrsko realnostjo opisal razmere pri nemškem vojaštvu, ki pa so našim razmeram podobne kakor jajce jajcu. Sicer je častnik Bilse žel slabo plačilo za svoj roman. Prišel je pred vojaško sodišče, bil pol leta zaprt in degradiran. Tudi v pravdi s svojim založnikom je imel „smolo“; zakaj dobil je le 3300 mark honorarja, dočim je njegov brezvestni založnik vtaknil v žep nad 220.000 mark čistega dobička! Roman zbudi tudi v Slovencih gotovo veliko pozornost.